

Policy för upphandling och inköp

Dokumentnamn	Policy för upphandling och inköp	Dokumenttyp Styrdokument		
Fastställd/upprättad av	Kommunstyrelseförvaltningen	Datum 2023-04-14	Diarienummer 2023-000161	
Dokumentansvarig/processägare	Ekonomi och Kommunledningsavdelningen	Version 1.0	Senast reviderad 2023-04-14	Giltig t o m 2027-05-30
Dokumentinformation	Policy för upphandling och inköp			
Dokumentet gäller för				
Annan information				

Innehåll

1	Inriktning	3
2	Omfattning och förhållningssätt	4
3	Samordning och ansvar	5
4	Ett hållbart Härnösand	6
4.1	Social hållbarhet.....	6
4.1.1	Jämställdhet och ickediskriminering	6
4.1.2	Arbetsrättsliga villkor	6
4.1.3	Rättvis och etisk hänsyn.....	6
4.2	Ekonomisk hållbarhet	6
4.2.1	Idéburna organisationer	7
4.2.2	Små- och medelstora företag.....	7
4.3	Miljö- och klimatmässig hållbarhet.....	7
5	Samhällsviktig verksamhet, informationssäkerhet och skydd för Sveriges säkerhet	8
6	Uppföljning och inköpsansvar	9
6.1	Inköp	9

1 Inriktning

Kommunkoncernen Härnösands kommuns (nedan kommunkoncernen) *Policy för upphandling och inköp* anger en övergripande inriktning och de huvudprinciper som gäller för alla inköp och upphandling av varor och tjänster inom kommunkoncernen.

Policy för upphandling och inköp fastslår den yttre ram som gäller för kommunkoncernens nämnder och styrelser och utgör ett komplement till gällande lagstiftning.

Policy för upphandling och inköp utgår från kommunens vision och mål och uttrycker det förhållningssätt kommunkoncernen har i arbetet med upphandling och inköp.

Genom *Policy för upphandling och inköp* vill Härnösands kommun (nedan kommunen) uppnå ett enhetligt och professionellt agerande internt inom koncernen samt gentemot externa parter.

2 Omfattning och förhållningsätt

Kommunkoncernens upphandlingar ska kännetecknas av rättssäkerhet, hög kvalitet, affärsmässighet samt social- miljömässig- och ekonomisk hållbarhet. Arbetet med upphandling och inköp ska präglas av öppenhet och kommunikation mellan kommunen och näringslivet i syfte att ge ökad förståelse och kunskap mellan samverkansparterna.

Kommunkoncernens arbete med upphandling och inköp ska präglas av en helhetssyn som bidrar till en hållbar utveckling för kommunen. Arbetet omfattar strategiska val vilka kommunen gör utifrån behovsanalys, marknadsanalys och politiska viljeyttringar.

Kommunkoncernen ska agera för en bestående marknad med väl fungerande konkurrens. Kommunens samverkanspartner ska känna förtroende för kommunen. Det är av extra stor vikt att, i kommunens arbete med upphandling och inköp, kommunens medarbetare inte låter sig påverkas av ovidkommande hänsyn. Försiktighetsprincipen tillämpas alltid i ärenden är av sådan karaktär att kommunens trovärdighet skulle kunna skadas.

Förvaltningschefer och kommunala bolagschefer ska ansvara för att gällande lagstiftning, denna policy och i övrigt tillämpliga styrande dokument, efterlevs i arbetet med upphandling och inköp.

3 Samordning och ansvar

Kommunkoncernen ska ha en samordnad, effektiv och väl fungerande inköpsverksamhet.

Samordnad upphandling är av strategisk och effektiv betydelse för kommunkoncernen som helhet för att uppnå bästa möjliga affärsvillkor samt att aktivt påverka kvalitet och en hållbar utveckling.

Kommunstyrelsen ansvarar för strategisk samordning av upphandlingar till kommunens förvaltningar och kommunens bolag. Kommunens bolag ska så långt det är möjligt delta i samordningen.

Nämnder och styrelser ansvarar för att:

- Gällande lagstiftning och styrande dokument efterlevs.
- Personal som handlägger inköp och upphandlingsärenden har relevant kunskap och gällande lagstiftning och kommunens styrande dokument.
- Medverka i och verka för samordnad upphandling.
- Säkerställa avtalstrohet.

4 Ett hållbart Härnösand

Kommunkoncernen verkar för hållbarhet ut ett helhetsperspektiv för att skapa både attraktionskraft och konkurrensfördelar. Upphandling och inköp är ett av kommunkoncernens viktigaste verktyg för att uppnå uppsatta mål och bidra till hållbar utveckling. Upphandlingsfrågor är en del av kommunens verksamhetsutveckling.

En hållbar upphandling omfattas av flera dimensioner och ska ta en social-ekonomisk- och miljömässig hänsyn. Kommunkoncernens styrande dokument är utgångspunkten vid utformning av tillämpliga hållbarhetskrav.

4.1 Social hållbarhet

Inom begreppet sociala hänsyn ryms möjligheter att främja likabehandling utifrån olika diskrimineringsgrunder.

Social hänsyn innebär också att varor, tjänster och produkter blir tillgängliga och användbara för alla oavsett funktionsvariation.

I upphandlingar ska hållbarhetskrav för sociala krav finnas med.

4.1.1 Jämställdhet och ickediskriminering

Jämställdhet innebär rättvisa, demokrati och delaktighet, att kvinnor och män ska ha samma möjlighet att forma samhället och sina egna liv. I arbetet med upphandling ska jämställdhetsperspektivet integreras för att alla människor garanteras tillgänglighet, likvärdig service och rättvis fördelning av resurser.

4.1.2 Arbetsrättsliga villkor

Konkurrensen i kommunens upphandlingar får aldrig ske på bekostnad av en god arbetsmiljö eller skäliga anställningsvillkor. Ställda krav på skäliga arbetsvillkor (lön, semester, arbetstid, tjänstepension, försäkringar och meddelarfrihet), motsvarande de i svenska kollektivavtal, motverkar social dumpning inom offentlig upphandling (vita jobb-modellen).

4.1.3 Rättvis och etisk hänsyn

De varor som köps in ska vara producerade under hållbara och ansvarsfulla förhållanden där korrupcion i produktionsledet motverkas.

Särskild hänsyn ska tas till Internationella arbetsorganisationen, ILO:s, åtta grundläggande konventioner om mänskliga rättigheter i arbetslivet, FN:s konventionen för mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättningar, FN:s barnkonvention samt tillverkningsländernas nationella lagstiftning om arbetarskydd, arbetsmiljölagstiftning och arbetsrätt när den innebär ett starkare skydd.

Kommunen är diplomerad Fairtrade City.

4.2 Ekonomisk hållbarhet

Kommunkoncernens medel ska användas på ett kostnadseffektivt och hållbart sätt.

Upphandlingar ska bidra till kommunkoncernens övergripande mål om ekonomisk hållbarhet och genomföras affärsmässigt med ett helhetsperspektiv.

Kommunkoncernen ska värna om en sund konkurrens och uppfattas som en bra och attraktiv affärspartner av leverantörsmarknaden. Genom enkelhet och tydlighet i upphandlingsdokument underlättar kommunkoncernen för alla intressenter på marknaden att delta i kommunens upphandlingar.

Kommunkoncernen ska i arbetet med upphandling och inköp arbeta för att främja nytänkande i syfte att kunna möta framtida utmaningar inom välfärd och tillväxt samt efterfråga långsiktiga hållbara lösningar.

4.2.1 Idéburna organisationer

Idéburna organisationer (sociala företag, kooperativ, samfund, stiftelser, ideella organisationer) utgör en viktig resurs i samhället och bidrar till mångfald. Kommunkoncernen ska i så stor utsträckning som möjligt underlätta för idéburna organisationer att delta i kommunkoncernens upphandlingar.

4.2.2 Små- och medelstora företag

Att få ett ökat deltagande av små och medelstora företag (SME-företag; small and medium sized enterprises) ger kommunkoncernen större möjligheter att dra nytta av den befintliga konkurrensen. Kommunkoncernen ska i så stor utsträckning som möjligt underlätta för små- och medelstora företag att delta i kommunens upphandlingar.

Direktupphandling kan göras när inköpets värde inte överstiger enligt lagen gällande värde.

4.3 Miljö- och klimatmässig hållbarhet

Kommunkoncernen ska arbeta strategiskt och aktivt för att bidra till och uppnå miljömässig hållbarhet vid upphandling. De leverantörer kommunen ingår avtal med ska bidra till att kommunens övergripande miljömål uppnås. I upphandlingar ska hållbarhetskriterier för miljökrav finnas med.

5 Samhällsviktig verksamhet, informationssäkerhet och skydd för Sveriges säkerhet

I kommunen finns ett antal verksamheter som människor har ett så starkt beroende av att det snabbt kan leda till problem för samhället om de inte fungerar. Vid en upphandling för sådan verksamhet, eller för sådant som en sådan verksamhet är beroende av för sin funktion, kan särskilda krav behöva ställas.

Information är en av kommunens viktigaste resurser. Det är därför viktigt att kommunens information är bedömd och har ett ändamålsenligt skydd, oavsett om den hanteras av anställd personal, i IT-system eller hos leverantörer. Vid upphandling ska lämpliga och behovsanpassade krav ställas.

Information, lokaler eller andra tillgångar som har betydelse för Sveriges säkerhet omfattas av särskilt lagstiftning och kräver ett särskilt skydd.

6 Uppföljning och inköpsansvar

Kommunkoncernens upphandlade avtal ska respekteras och följas. Efterlevnad av avtal och uppföljning av avtal är en förutsättning för att de önskvärda effekterna med upphandling ska kunna uppnås.

Genom en ändamålsenlig struktur ska kommunkoncernen säkerställa avtalstrohet och arbeta kontinuerligt för att vidmakthålla förtroende hos kommunens samverkansparter.

Uppföljning av avtal och avtalstrohet är nödvändigt för att utveckla upphandlingsverksamheten inom kommunkoncernen.

Förvaltningar och bolag ska kontinuerligt följa upp sin inköpsprocess och aktivt förbättra verksamhetens inköpsbeteende.

Ansvaret för uppföljningen av avtalet ligger hos den nämnd eller styrelse som ansvarat för upphandlingen (kostnadsansvarig för beställt upphandlingsuppdrag).

6.1 Inköp

En beställarorganisation ska finnas upprättad, som har kunskap om de rutiner och regler som gäller, för att säkerställa avtalens möjlighet till besparing.

Endast kommunens utsedda inköpsansvariga är behöriga att göra inköp.

Elektronisk handel (e-handel) är ett verktyg för att få kontroll över hela livscykelkostnadsperspektivet och underlättar kontroll och statistikinsamling.

Syftet med e-handel är att effektivisera inköp av varor och tjänster samt att reducera miljöpåverkan kopplat till pappershantering och transporter.

Kommunens elektroniska handelssystem ska användas vid beställning inom kommunen om inte annat anges i avtalet.